

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XIII Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

(м. Харків, 25 листопада 2020 року)

Харків
ХНМУ
2020

Друкується за рішенням Вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 11 від 19. 11. 2020 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

М'ясоєдов В. В. – проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, д-р мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;

Краснікова С. О. – декан V факультету з підготовки іноземних студентів ХНМУ, канд. філол. наук, проф.;

Сирова Г. О. – завідувач кафедри медичної та біоорганічної хімії, д-р фарм. наук, проф.;

Кнігавко В. Г. – завідувач кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики, д-р біол. наук, проф.;

Фоміна Л. В. – зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки, канд. філол. наук, проф.;

Мещерякова І. П. – в. о. зав. кафедри медичної біології, к. мед. наук, доц.;

Чаленко Н. М. – ас. кафедри медичної та біоорганічної хімії;

Синельник В. В. – ст. лаб. Кафедри медичної та біоорганічної хімії.

Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XIII Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Харків, 25 листопада 2020 року. – Харків : ХНМУ, 2020. – 171 с.

У збірнику представлено матеріали більш ніж 100 фахівців та молодих вітчизняних науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

Матеріали відтворено безпосередньо з авторських оригіналів

378.016:5:378.6:61(082)/58

© Харківський національний
медичний університет, 2020

Викладання медичної генетики в умовах «он-лайн» навчання студентам IV курсу напрямку «Медицина»	
<i>Чеснокова М.М., Шевеленкова А.В., Сметюк О.О., Ткачева О.М.</i>	155
Клініко-анамнестична характеристика перебігу перименопаузи у жінок сучасного мегаполісу	
<i>Щербина М.О., Страховецька М.В.</i>	157
Варіанти клінічного перебігу та морфологічні форми аденоміозу	
<i>Щербина М.О., Чехунова А.О.</i>	158
Акушерські та перинатальні наслідки у вагітних зі «зрілою» шийкою матки	
<i>Щербина М.О., Шелест Н.В.</i>	160
Дистанційне навчання при викладанні біологічної хімії студентам фармацевтичного факультету БДМУ за умов карантину	
<i>Яремій І.М.</i>	161
Секція №4 ФІЗИКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	164
Переваги та проблеми диджиталізації освітнього процесу	
<i>Зайцева О.В., Бондаренко М.А., Мещерякова О.П., Морозова О.М., Гузе С.К.</i>	164
Цифрова еволюція викладання дисциплін на кафедрі медичної та біологічної фізики і медичної інформатики	
<i>Кнігавко В.Г., Зайцева О.В., Бондаренко М.А., Пономаренко Н.С., Рукін О.С.</i>	166
Організація захисту інформації медичної інформаційної системи	
<i>Радзішевська Є.Б., Рисована Л.М., Бородкіна Г.М., Мацько А.М.</i>	167
Інформаційна система визначення психосоматичних і психоемоційних порушень людини	
<i>Рисована Л.М.¹, Висоцька О.В.², Гордієнко Н.О.¹, Гранкіна С.С.¹</i>	169

Викладання медичної генетики в умовах «он-лайн» навчання студентам IV курсу напрямку «Медицина»

Чеснокова М.М., Шевеленкова А.В., Сметюк О.О., Ткачева О.М.

Одеський національний медичний університет, м.Одеса

Оволодіння спеціальністю лікаря не передбачає дистанційного навчання, але життя вносить свої корективи. Непередбачуваним фактором, який вимусив перейти до роботи зі студентами в режимі «он-лайн» стали пандемія коронавірусної інфекції і обумовлені нею карантинні обмеження. Досвід дистанційного роботи зі студентами показав, що викладання медичної генетики може бути достатньо ефективним. Демонстрація і обговорення родоводів, використання «whiteboard» для запису схем схрещування, активне використання фотографій хворих зі спадковими захворюваннями дозволяє викласти основні питання курсу в повному обсязі. Дистанційне навчання потребує значно більше додаткової роботи викладача з розробки якісних методичних матеріалів для самостійної підготовки студентів, демонстраційних матеріалів під час «он-лайн» занять та створення форм контролю знань у вигляді тестових та відкритих завдань (google forms). Як показала практика, для аналізу фенотипів хворих ефективним є підготування презентацій з представленням фенотипів хворих і коротким описом клінічних симптомів. Презентації можуть використовуватись також як ілюстративний матеріал на практичних заняттях. Важливим також є використання ситуаційних задач.

Головною проблемою «он-лайн» навчання є контроль засвоєння знань. Дистанційне навчання передбачає значну зацікавленість людини, що навчається, в отриманні знань і активну самостійну роботу. Цикл медичної генетики викладається на четвертому курсі, коли студенти лише починають вивчення медичних дисциплін і, досить часто, ще не розуміють своєї майбутньої відповідальності за пацієнта, недостатньо соціально мотивовані в навчанні. Традиційно наявним важливим мотиваційним фактором студента є необхідність отримати позитивну оцінку наприкінці вивчення дисципліни. Незважаючи на те, що цикл медичної генетики передбачає лише 20 годин практичних занять, його

вивчення закінчується складанням диференційного заліку. У багатьох випадках під час заліку спроби оцінити знання та практичні навички студента з дисципліни виливаються в оцінку його навичок використання різноманітних гаджетів та ресурсів для швидкого пошуку відповіді в мережі «Інтернет». Також є певні проблеми з оцінюванням тестових або відкритих завдань у google forms у зв'язку з неможливістю фізичної ідентифікації студента, що працює з індивідуальним завданням. Це зводить нанівець вкладені зусилля викладача та значимість такої форми контролю, що в умовах стаціонару має питому вагу. При цьому зникає роль підсумкового заняття, як можливості розглянути дисципліну в якості єдиної цілісної логічної системи, а не сукупності окремих дрібних питань. Таким чином, кінцева ефективність занять «он-лайн» визначається, в першу чергу, внутрішньою відповідальністю та вмотивованістю студента.

Дуже важливим підґрунтям зниження вмотивованості студентів є факт перенесення викладання дисципліни «Медична генетика» з V курсу на IV курс. Студенти IV курсу тільки-но починають вивчення широкого кола медичних дисциплін, без яких утруднюється розуміння дисципліни «Медична генетика». Ця дисципліна базується на мультидисциплінарних розуміннях та практичних навичках в області патогенезу, клінічної та лабораторної діагностики спадкових захворювань, що мають прояв з боку будь-якої системи організму та найчастіше потребують розуміння комплексної діагностики, багатопрофільного лікування та ведення хворого. Ці компетенції формуються протягом навчального року IV курсу, а особливо майже відсутні на його початку, у I семестрі навчання. В порівнянні знання та практичні навички студентів V курсу зазвичай є більш зрілими та пристосованими для вивчення даної дисципліни, що є дуже важливим мотиваційним фактором в зацікавленості та самоорганізації процесу навчання студентом, без чого не є можливо досягнути суттєвої результативності вивчення дисципліни в режимі «он-лайн».